دانشگاه علوم پزشکی و خدمات درمانی استان چهار محال و بختیاری

بسمه تعالی

طرح دوره بالینی

سال تحصیلی: نیمسال اول ۱۴۰۶-۱۴۰۵

گروه آموزشی: اتاق عمل **دوره:** کارشناسی پیوسته اتاق عمل

نام درس: کارآموزی بخش استریلیزاسیون مرکزی **شماره درس:** ۲۷۰۱۱۵۶

نام مسئول دوره: دکتر مهری دوستی **مکان برگزاری دوره:** بیمارستان کاشانی

شروع و پایان دوره: ۱۴۰۵/۶/۲۸ لغایت ۱۴۰۵/۱۰/۲۳ **طول دوره:** چهار ماه و نیم

آدرس دفتر گروه: دانشکده پرستاری و مامایی شهرکرد **تلفن دفتر گروه:** داخلی ۶۲۹

اطلاعات تماس با مسئول دوره: دانشکده پرستاری و مامایی شهرکرد، گروه اتاق عمل، داخلی ۶۲۹، شنبه تا چهارشنبه (mehri.doosti@gmail.com)

- **هدف کلی دوره (در حیطه شناختی):** فراگیر بتواند در پایان دوره انواع روش‌های ضدعفونی و استریلیزاسیون را بشناسد.
- **هدف کلی دوره (در حیطه عاطفی):** فراگیر بتواند رفتار پاسخگویانه و نگرش حرفه‌ای مورد انتظار از یک فرد در حرفه بهداشتی- درمانی را داشته باشد.
- **هدف کلی دوره (در حیطه روانی –حرکتی):** فراگیر بتواند در بخش استریل، انواع روش‌های ضدعفونی و استریل را بکار گیرد.

- **اهداف اختصاصی دوره (در حیطه شناختی)**

فراگیر بتواند در پایان دوره:

۱. انواع دستگاه‌های استریلیزاسیون را نام ببرد.
۲. طرز کار و روش استفاده از دستگاه فور را شرح دهد.
۳. محلول‌های شیمیایی ضدعفونی‌کننده و استریل‌کننده را نام ببرد.
۴. انواع روش‌های بسته‌بندی اقلام و وسایل جراحی را ذکر کند.
۵. نحوه استفاده از اشعه‌ها جهت ضدعفونی کردن محیط اتاق عمل را توضیح دهد.
۶. طرز استفاده از دستگاه پلاسما را شرح دهد.
۷. طرز کار دستگاه اتوکلاو را توضیح دهد.
۸. انواع اندیکاتورهای شیمیایی را بیان کند.
۹. انواع اندیکاتورهای بیولوژیک را لیست کند.
۱۰. نحوه‌ی ذخیره وسایل استریل را توضیح دهد.

۱۱. طرز کار اتیلن اکساید را توضیح دهد.

- **اهداف اختصاصی دوره (در حیطه روانی– حرکتی)**

فراگیر بتواند در پایان دوره مهارت‌های زیر را کسب نماید:

- ۱. وسایل جراحی را تمیز و عملکرد آن‌ها را کنترل نماید.
- ۲. وسایل فلزی و پارچه‌ای را به‌صورت ست‌شده یا تک‌پیچ بسته‌بندی نماید.
- ۳. در مصرف وسایل صرفه‌جویی کند.
- ۴. قادر به‌کارگیری دستگاه اتوکلاو باشد.
- ۵. قادر به به‌کارگیری دستگاه فور باشد.
- ۶. محلول‌های ضدعفونی را با غلظت و اندازه مناسب بکار گیرد.
- ۷. تحویل وسایل، ست‌ها و پک‌ها را از اتاق عمل به بخش CSR و بالعکس انجام دهد.
- ۸. با پرسنل، بیماران و سایر همکاران ارتباط مناسب برقرار نماید.
- ۹. ضدعفونی روزانه و هفتگی CSR را انجام دهد.
- ۱۰. از اشعه‌ها جهت ضدعفونی کردن محیط اتاق عمل استفاده کند.
- ۱۱. دستگاه اتیلن اکساید را بکار گیرد.
- ۱۲. وسایل را به ترتیب با حجم مناسب و جایگاه مناسب در اتوکلاو و یا فور قرار دهد.
- ۱۳. بتواند هر یک از وسایل استریل شده با روش‌های مختلف را به‌صورت صحیح برچسب و تاریخ‌گذاری نماید.
- ۱۴. وسایل استریل را ذخیره کند.
- ۱۵. شمارش وسایل حین تحویل گرفتن و بسته‌بندی را انجام دهد.
- ۱۶. صحت عملکرد وسایل را بررسی کند.
- ۱۷. روش مناسب برای تمیز کردن وسایل (با دست، ماشین وسیله‌شویی، دستگاه اولتراسونیک و...) را بکار گیرد.
- ۱۸. به وسایل لوبریکنت بزند.
- ۱۹. وسایل را با رعایت توزیع وزن بچیند.
- ۲۰. نوار شاخص داخل بسته‌بندی قرار دهد.
- ۲۱. بسته‌بندی کلیه آیتم‌ها برای استریل کردن را انجام دهد.
- ۲۲. دور بسته‌بندی‌ها نوار شاخص به‌طور مناسب قرار دهد.
- ۲۳. روش مناسب برای استریل‌کردن هر آیتم را انجام دهد.
- ۲۴. هر وسیله را به‌طور مناسب داخل دستگاه بگذارد و درب دستگاه را قفل نماید.
- ۲۵. روشن کردن دستگاه و تنظیم زمان و حرارت موردنیاز را به کار گیرد.
- ۲۶. ثبت صحیح وسایل توزیع‌شده و تحویل داده شده به بخش جهت محاسبه هزینه‌ها را انجام دهد.
- ۲۷. دستگاه‌ها را بتواند باز کند.

- **اهداف اختصاصی دوره (درحیطه عاطفی)**

۱. در زمان بسته‌بندی ابزارهای جراحی به نکات استریل اهمیت بدهد.

۲. در زمان استفاده از اندیکاتورهای بیولوژیک و شیمیایی انگیزه داشته باشد.

۳. علاقه به کار کردن با دستگاه اتوکلاو داشته باشد.
۴. در زمان استفاده از دستگاه فور انگیزه داشته باشد.

- **جدول کلاس‌های نظری**

ردیف	تاریخ	موضوع	مدرس	ساعت	مکان	طرح درس

- **جدول مهارت‌های عملی ضروری**

ردیف	مهارت	میزان و سطوح مشارکت فراگیر			عرصه آموزشی مورد نظر	روش تدریس
		مشاهده	اجرا تحت نظارت	اجرای مستقل		
۱	ایفای نقش در CSR	*طبق لاگ‌بوک	*طبق لاگ‌بوک	*طبق لاگ‌بوک	اتاق عمل	حل مسئله، ایفای نقش

منابع درس (عنوان کتاب، نام نویسنده، سال و محل انتشار، نام ناشر، شماره فصول یا صفحات مورد نظر در این درس– در صورتی که مطالعه همه کتاب یا همه مجلدات آن به عنوان منبع ضروری نباشد):

۱. اصول استریلیزاسیون و ضدعفونی، لیلا ساداتی و احسان گلچینی، انتشارات جامعه نگر، چاپ اول۱۳۹۹.
۲. اصول کار در اتاق عمل جلد اول کتاب تکنیک‌های کار در اتاق عمل بری و کوهن ترجمه ساداتی لیلا، گلچینی احسان و دیگران، انتشارات جامعه نگر، چاپ ۱۳۹۶

3. Berry & Kohn's Operating Room Technique, 12e 12th Edition (2013)

- **نحوه ارزشیابی فراگیر و بارم مربوط به هر ارزشیابی (روش های ارزشیابی و زمانبندی انجام ارزشیابی بطور کامل و دقیق ارائه گردد).**

الف) تکوینی (ارزشیابی‌های حین دوره):

۱) تکمیل لاگ بوک شامل تکمیل فرم ارزشیابی مربی، فرم ارزیابی محیط بالینی، فرم اهداف دانشجو، فرم خود ارزشیابی دانشجو، فرم گزارش عملکرد فرد اسکراب، فرم گزارش پذیرش بیمار در اتاق عمل، فرم گزارش عملکرد فرد سیار

۲) کنفرانس

۳) ارزشیابی عمومی

ب) تراکمی (ارزشیابی‌های پایان دوره):

۱) امتحان کارآموزی

۲) نمره‌ی مربی و مدیر گروه

قوانین و مقررات آموزشی دوره:

- **سیاست مسئول دوره در مورد نظم و انضباط و اجرای قوانین آموزشی و درمانی:**

– حضور دانشجو در تمام جلسات مربوط به هر درس الزامی است و ساعات غیبت دانشجو در هر درس کارآموزی و کارآموزی در عرصه از یک‌دهم مجموع ساعات آن درس نباید تجاوز کند، در غیر این صورت نمره دانشجو در آن درس صفر محسوب می‌شود.

– در صورت عدم رعایت قوانین و مقررات آموزشی دوره (قوانین فوق) یکبار تذکر شفاهی داده می شود و در صورت تکرار به دانشکده ارجاع داده می شود.

- **شرح وظایف فراگیران در عرصه های آموزشی (این قسمت بسته به ماهیت دوره تدوین شده و به تفکیک تکمیل گردد).**

شرح وظایف فراگیران در بخش:

شرح وظایف فراگیران در اورژانس:

شرح وظایف فراگیران در درمانگاه:

شرح وظایف فراگیران در کشیک عصر و شب:

شرح وظایف فراگیران در اتاق عمل:* ارائه‌ی کنفرانس، تهیه‌ی کلیپ، ایفای نقش در کارآموزی

شرط حضور در اتاق عمل و بخش رعایت موارد زیر است:

۱. **آراستگی مناسب در محل کارآموزی:** تهیه لباس مناسب از لحاظ اندازه و رنگ (روپوش، شلوار و...)، تهیه کلاه یا مقنعه مناسب، پوشیدن آن در ابتدا، پوشاندن کامل موهای سروصورت به‌جز مژه‌ها و ابرو، تهیه و پوشیدن کفش مناسب، تهیه و پوشیدن روکفشی مناسب (در صورت لزوم)، به همراه نداشتن جواهرات، نداشتن لاک ناخن، ناخن مصنوعی، تهیه ماسک (بستن بندهای بالایی و سپس بندهای پایینی)، تهیه و کاربرد عینک یا محافظ چشم/ محافظ صورت، شستن دست‌ها قبل از ورود به اتاق عمل و هنگام خروج از اتاق عمل (به راهنمای پوشش در اتاق عمل در سایت مراجعه شود)

۲. **آشنایی با اتاق عمل و رعایت اصول آسپتیک:** آشنایی با نام وسایل مانند وسایل زیر و شناسایی محل آن‌ها – Ring step –IV pole –surgical table accessories –surgical table –kick bucket –mayo stand –stand –OR lights –anesthesia machine –suction –cautery machine –X - Ray vie G box –stool prep table. آشنایی با علائم و رفتارهای غیرکلامی در اتاق عمل، رعایت حریم مناطق ممنوعه (خط قرمز)، حفظ فاصله مناسب از تیم استریل و وسایل استریل بازشده، حرکت به نحو صحیح از کنار تیم استریل و وسایل استریل بازشده، استفاده از ماسک در محدوده استریل، شناسایی محل وسایل ریکاوری و اورژانس مانند چراغ‌های خطر، پتوها، وارمر، نگاتوسکوپ، یخچال دارویی، اکسیژن، آمبوبگ، ماسک‌ها و وسایل اورژانس شامل، سینی تراکئوتومی، دستگاه شوک/دفیبریلاتور، سایر موارد

۳. **تجهیز و آماده نمودن اتاق (در شروع شیفت و بین اعمال جراحی):** کمدها، جعبه‌های نخ، بیکس‌های اسپانج و سایر موارد را کنترل نموده و موارد ناقص را کامل نماید. وسایل تاریخ گذشته را از اتاق خارج و به قسمت مربوطه تحویل دهد. اثاثیه اتاق را آماده نموده و در جای مناسب قرار دهد شامل – surgical table – kick bucket – mayo stand –Ring stand –cautery machine –X - Ray vie G box –step stool –IV pole –surgical table accessories –suction –anesthesia machine –OR lights –prep table– ظرف مخصوص زباله‌ها و وسایل نوک‌تیز– سایر موارد. بر اساس لیست اعمال جراحی پک‌های مناسب را آماده کند.

۴. **چک لوازم و تجهیزات:** همواره صحت عملکرد وسایل را قبل از کاربرد کنترل کند. خراب بودن تجهیزات را گزارش کند. لوازم و کاربرد/ یا نحوه کار با هر یک را بداند.

۵. **شناخت کامل از بیماران اتاق و کنترل اعمال انجام‌شده یا در حال انجام**

۶. **رعایت اصول اسپتیک حین عمل:** وسایل تمیز و آلوده را جدا نگه دارد. درها را بسته نگه دارد. حرکات و رفت‌وآمدها را به حداقل برساند. در محدوده استریل ماسک بزند و از دیگران نیز بخواهد که ماسک بزنند. در هنگام حرکت، رو به وسایل و میدان استریل حرکت کند. بین دو میدان استریل حرکت نکند. با نواحی استریل فاصله مناسب داشته باشد. به‌دقت اتاق و حرکات را زیر نظر داشته و هرگونه اختلال در میدان استریل را رفع نماید. شان‌ها و ملافه‌ها را در اتاق تکان ندهد. برای دور انداختن اسپانج‌های آلوده از kick bucket استفاده کند. برای دور انداختن زباله‌های تمیز و کثیف از ظروف جداگانه استفاده کند.

۷. **ضدعفونی نمودن اتاق:** انواع روش‌های ضدعفونی و محلول‌های ضدعفونی را بشناسد. بین هر دو پروسیجر جراحی، ضدعفونی مناسب انجام دهد. ضدعفونی روزانه اتاق را انجام دهد (صبح). برای ضدعفونی ویژه اتاقی که در آن عمل عفونی انجام‌شده است اقدام کند. ضدعفونی پایانی هفته را انجام دهد. برای هر یک دستکش غیر استریل و تمیز بپوشد. به لکه‌های خون روی چراغ، دیوار، میزها، سقف و کف اتاق، صندلی‌ها و... دقت کند و آن را پاک کند. هرگونه عفونت (شناسایی‌شده با کشت) را به مسئول مربوطه

گزارش دهد. بین دو پروسیجر بر خروج کلیه زباله‌ها به‌ویژه گازها از اتاق نظارت کند. در صورت پـر بـودن ظـرف ویـژه دور انـداختن وسایل نوک‌تیز بر طبق سیاست مؤسسه اقدام به دور انداختن آن نماید.

۸. **فعالیت در اختتام عمل جراحی:** شان‌گیرها را باز کند. به‌طور آسپتیک شان‌ها و درپ‌ها را از روی بیمار بردارد. بدن بیمار را از خون، بتادین و سایر آلودگی‌ها پاک کند. به‌طور آسپتیک گان خود را در بیاورد (بعد از خروج بیمار). به‌طور آسپتیک دستکش خود را در بیاورد (بعد از خروج بیمار). به‌طور آسپتیک درپ‌های میزها را در زمان مناسب جمع کند (بعد از خروج بیمار). بیمار را از تخت به برانکارد (با اجازه متخصص بیهوشی) و با کمک تعداد کافی پرسنل منتقل و به ریکاوری ببرد (در نقش فرد سیار). همیشه ماسک، عینک، صورت و کلاه جراح را قبل از خروج از اتاق عمل از لحاظ آلوده بودن به خون کنترل کند (زیرا ممکن است جراح بلافاصله با خانواده بیمار صحبت کند). تا هنگام ترک بیمار از اتاق استریل بماند. قبل از اتمام پروسیجر هیچ سطل زباله‌ای از اتاق خارج نشود. اتصالات را از دستگاه ساکشن و الکتروکوتر باز کند (در نقش فرد سیار). بعد از قطع نمودن اتصال الکترود فعال کوتر، پد کوتر را از زیر بدن بیمار بردارد و وسایل را به‌طور صحیح به CSR تحویل دهد.

۹. **انتقال بیمار:** انتقال صحیح بیمار به صندلی چرخ‌دار یا برانکارد؛ رعایت اصول ایمنی مانند بالا کشیدن نرده‌های محافظ، قفل‌کردن برانکارد، بستن کمربند ایمنی؛ مراقبت از تراکشن، کتترها، لوله تراشه و... هنگام جابجایی بیمار (در صورت وجود هر یک)؛ اطمینان خاطر دادن به بیمار به‌طور کلامی و حمایت روحی–روانی؛ کمک به بیمار برای برآوردن نیازهایش؛ گزارش شرایط بیمار به مسئول واحد پذیرش؛ انتقال بیمار در موقع مناسب به داخل اتاق عمل؛ قرار دادن او روی تخت عمل؛ استفاده از وسایل ایمنی (مانند نوارها و کمربندهای ایمنی)؛ نظارت بر خارج کردن برانکارد یا صندلی چرخ‌دار از اتاق عمل؛ ماندن در کنار بیمار تا زمانی که اطمینان حاصل شود وسایل ایمنی به‌کاررفته یا فرد دیگری حضور دارد و بیمار از تخت نمی‌افتد. مشارکت در انتقال صحیح بیمار از روی تخت جراحی به برانکارد و تحویل بیمار به ریکاوری و به بخش و رعایت اصول حین تحویل گرفتن و تحویل دادن بیمار.

شرح وظایف فراگیران در گزارش صبحگاهی:

شرح وظایف فراگیران در کنفرانس‌ها:

شرح وظایف فراگیران در ژورنال کلاب:

شرح وظایف فراگیران در مرکز مهارت‌های بالینی*:

- **جدول زمانبندی ارائه دوره: (این قسمت توسط گروه آموزشی تدوین گردد).**

ردیف	تاریخ	عنوان	مدرس	آمادگی لازم دانشجویان قبل از شروع کلاس
۱	روز اول	ذخیره کردن وسایل استریل به نحو صحیح بستن پگ جنرال بستن تک پیچ پارچه ای بستن تک پیچ کاغذی بستن ست های مختلف جراحی بررسی نمودار تکمیل زمان دستگاه و باز کردن درب به‌آرامی	مربیان گروه	مطالعه مباحث تئوری مربوطه و تمرین مهارتها
۲	روز دوم	بسته‌بندی کلیه آیتم‌ها برای استریل کردن چک لوازم و تجهیزات انتخاب روش مناسب برای استریل کردن		
۳	روز سوم	بکارگیری صحیح اندیکاتورها ثبت پایش‌های انجام‌شده انبار صحیح وسایل استریل آماده کردن محلول ضدعفونی مناسب جهت انواع کاربرد		
۴	روز چهارم	دقت در پاکسازی وسایل قبل از انجام ضدعفونی با استریلیزاسیون بررسی نمودار یا پرینت دستگاه وقتی‌که زمان کامل شد و آلارم دستگاه به صدا در آمد		
۵	روز پنجم	تنظیم و روشن و خاموش کردن فور کار با دستگاه ها به‌کارگیری قرص فرمالین در موارد خاص		
۶	روز ششم	لوبریکنت زدن به وسایل تحویل صحیح وسایل استریل به پرسنل بخش‌ها		
۷	روز هفتم	شناسایی محل وسایل استریل و غیر استریل شمارش وسایل حین تحویل گرفتن و بسته‌بندی		
۸	روز هشتم	کار با محلول‌های شیمیایی ضدعفونی‌کننده و استریل‌کننده (نام، عملکرد غلظت، زمان و اندازه مناسب) بررسی کشت‌های بیمارستان و نتایج کشت‌ها در ماه گذشته در بخش اتاق عمل و CSR انتخاب روش مناسب برای تمیز کردن وسایل		
۹	روز نهم	تنظیم و روشن و خاموش کردن دستگاه اتوکلاو چیدن وسایل داخل اتوکلاو تکمیل درخواست تعمیرات و کالیبراسیون دستگاه‌ها		

۱۰	روز دهم	چیدن وسایل داخل اتوکلاو- تخلیه صحیح وسایل داخل اتوکلاو		